

JA LEY SB'AJA RELIYON JUMASA' SOKA KULTO B'A CHIKAN B'A'A (LEY DE ASOCIACIONES RELIGIOSAS Y CULTO PÚBLICO)

Jun yajk'achil ley eli ja b'a Peryodiko Opisyal b'a Gobymo (Diario Oficial de la Federación) b'a 15 b'a julio b'a 1992

JUN SJU'UNIL LEKTO AY MAN WE'GO

Ja jas tsa'anxta tukb'esi ja b'a ju'un it eli ja b'a Peryodiko Opisyal b'a Gobymo b'a 24 b'a abril b'a 2006

B'a xchikin ja ju'un it ti nok'tsub'al yi ja senya'il ja xchonab'il Mejiko. – Gobymo b'a Mejiko.

CARLOS SALINAS DE GORTARI, ja Mandaranum b'a Mejiko, soka jas wa xyala ja ju'un it wa xyala yab' ja ixuk winik jumasa' b'a oj sna'e ja it:

Ja tsome wane a'tel b'a sk'ulajel yajk'achil leyik (Congreso de la Unión) yaki ja it

WA XYA'A ORDEN

"JA TSOME WANE A'TEL B'A SK'ULAJEL YAJK'ACHIL LEYIK B'A MEJIKO
(CONGRESO DE LOS ESTADOS UNIDOS MEXICANOS) WA XYA'A ORDEN:

JA LEY SB'AJA RELIYON JUMASA' SOKA KULTO B'A CHIKAN B'A'A

B'AJTAN YOLOMAJEL LEYIK SB'A JITSAN JASUNUK

ARTIKULO 1.- Ja ley iti kujlajel yuj ja jas wa sk'ulane ja reliy়on jumasa' mi junuk xta soka jas wa sk'ulane ja Gobymo'iki. Chomajkil chikan ma' wa sk'ana jas reliy়on oj stsa' sok oj sk'u'uk. Ja ley it wa xkoltani b'a oj ab'xuk stojolil ja jas wa xyala ja Konstitusyon Politika b'a Mejiko (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos) sb'aja reliy়on jumasa' soka kulto b'a chikan b'a'a. Ja jas wa xyala ja ley it ojni sk'u'uke ja matik kulane b'a yojol ja slujmalil Mejiko.

Mi ma' oj b'ob' ya smuluk ja reliy়on jumasa' b'a mixa oj sk'uluk ja jas wa xyala ja leyik b'a Mejiko. Spetsanil ixuk winik t'ilani oj sk'u'uke yib'anal ja jas wa xyala ja leyik b'a Mejiko, chikan jas reliy়on yi'ojoj.

ARTIKULO 2.- B'a sti' ye'nle, ja Gobymo b'a Mejiko wa xyala ja jastik sderecho yi'oje ja ixuk winiki sb'aja reliy়oni:

a) Stsajel jas reliy়on ma sk'u'ajel wa sk'ana oj sk'u'uk, sok ta stuch'il wa sk'ana oj sk'uluk ma ay smojik.

b) Ma mi k'a sk'ana oj ajyuk sreliliy়on sok sk'u'ajel, sok ta mi k'a sk'ana oj stsom sb'aj sok jun k'ole reliy়on.

c) Mi b'ob' ixta oj iljan ma oj jtselajanan yuj ja tsa'ata juna reliy়oni. Mi oj b'ob' t'enjan b'a oja wal sb'aja wa reliy়oni sok sb'aja jas waxa k'u'ani.

Mi xb'ob'a time ja tuki ayakan sk'ulajel ja jas k'ajyel wa sk'ulane ja b'a sak'anil ma jun a'tel kechanta yuj ja sreliliy়on yi'oji. Ja it kechanta oj b'ob' k'ulaxuk ta jach' wa xyala ja ley it ma ja tuk leyiki.

d) Mini t'enwanel b'a sk'ulajel tarega jun a'tel ma yajel tak'in ma chikan xa jasa b'a jachuk ja relijyoní a-stupe ja gasto yi'oje'i b'a mi oj ch'ayuk. Mini t'enwanel b'a sk'ulajel jun k'in ma snochjel ja kostumbre yi'oj jun relijyon.

e) Ja Gobyerno mini b'ob' ixtalanuk b'a yajel yi jun kastigo ja ixuk winik kechanta yuj ay jun srellyoní ma yuja wa xyala ja jasa wa spensara'an sb'a ja srellyoní.

f) B'a smojtajel ab'aj laman soka tuki ma stsmjel ab'aj soka wa relijyoní jach laman.

ARTIKULO 3.- Ja Gobyerno b'a Mejiko mini yi'oj jun srellyoní. Wa xya'akan ja ixuk winiki a-sk'uluke jach' b'a stuch'il ma sok tuk smoje ja sk'u'ajele'i. Kechanta ja jas wa sk'elawe ja'a a-skis-e ja jastal kanel kulan b'a leyí, mok sjom ja sak'anil ja tuki sok a-skise ja jastik leki sok ja b'a toji, b'a a-skis-e ja sderecho yi'oje ja tuk ixuk winiki. Ja Gobyerno mi tsa'ub'alta yuj sok mini xyilk'ujolan jun ita relijyon sok mi xyala yab'ye ja ixuk winiki a-stsa'e ma ayilkujoluke jun relijyon.

Ja ju'unik opisyal b'a Gobyerno wa xyawé yi ja ixuk winik jumasa' b'a ayi'oj ja sb'i'il ma jas poto mini xb'ob' yal jas sk'u'ajel sok jas relijyonil yi'oj ja winiki ma ja ixuk jaw.

ARTIKULO 4.- Kechanta ja Gobyerno oj b'ob' yal ta jun ixuk winik nupanel xa ma miyuk. Ja ju'unik it ayni lek st'ilanila yujni ye'n yalunej ja Gobyerno.

Yajni jun ixuk winik wa sk'apa sb'aj b'a oj sk'uluk sok oj yal ja smeranili jastal wa xyala ja leyí, pe mi sk'ulan, anto oj ajuk yi ja kastigo jastalni wa xyala ja ley jumasa' sb'a ja matik wa sk'okowe'i.

ARTIKULO 5.- Chikan jas junuk wa xk'ulaxi b'a Gobyerno, pe ta wa sk'oko ja jastal wa xyala ja ley it, mini xmakuni'a.

XCHAB'IL YOLOMAJEL SB'AJA RELIJJONIKI

SKAPITULO'IL 1 Jastal wa xk'ejan, jastal tojb'el sok jasunkiluk ja ya'tele'i

ARTIKULO 6.- Ja Gobyerno ojni sna' sb'aj kanta kulan jastal jun relijyon ja tsome relijyoní yajni ja Sekretaria b'a Gobernasyoni (Secretaría de Gobernación) xya'a jun ju'un b'a wa xyala na'ub'al xa sb'a je jastal relijyon. Jach'ni oj k'ulajuk jastal kanel kulan ja b'a ley it.

Ja relijyon jumasa' jani oj sk'uluke ja jastal xchapuneje'i, ja b'a jastal wa sk'u'ane'i sok spetsanil ja jas wa sje'awe'i. Ye'n oj stsa'e ja ma' oj sjek-e b'a oj k'umanuk b'a sti' sat ja Gobyerno sok ja b'a yojol ja tuktukil k'ole b'a tsomane'i. Ye'nani oj xchap-e jastal oj stsmjel sb'aje jastal ni lek xyilawé, sok spetsanil ja ye'ne junxtani wa x-iljiye yuja Gobyerno'i. Jujune ja relijyoniki ojni xchap-e ja a'tel oj sk'uluke, ja jastal oj spil sb'aje'i soka cholal oj aiyuk yujile'i b'a lek oj eluke k'ot soka srellyone'i.

Ja tuktukil tsome relijyoní nake ayi'ojie junxta sderecho'e sok sk'u'ajel ja leyik b'a Gobyerno.

ARTIKULO 7.- Ja matik wa sk'ana oj ya och ju'un ja srellyoní b'a oj najuk sb'aj yuja Gobyerno t'ilan oj sje'e ja it:

1. **(I)** Wanexa ni sk'ulajel jan sok sje'jel jan ja tsome sk'u'ajelik b'a srellyoní.
2. **(II)** Wanexa ni sk'ulajel jan ja a'tel sb'aja relijyoní junuk xa jo'e jab'il ja b'a Mejiko. Wanxa ni xnaji sb'aje yuja ixuk winik jumasa' soka sk'u'ajel yi'oje'i. Ayxa jun niwan tsome ochele ja b'a relijyoní, chomajkil ayxa sdireksyone b'a kulan b'a yojol ja slujmalil Mejiko.
3. **(III)** Ayxa yi'oje ja modo b'a oj b'ob' sk'uluke ja jasa wa sk'anawe oj sta'e soka srellyone'i.
4. **(IV)** Xchapuneje xa ja jastal t'ilan oj snoch-e sk'ulajeli, jastal wa xyala ja parrapo 2 b'a artikulo 6.

5. (V) Jach' wa sk'ulane ja jastal wa xyala ja artikulo 27 b'a spraksyon 1 (I) sok 2 (II) ja b'a Konstitusyoni.

Ja b'a **Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno** t'ilani oj chiknajuk b'a oj pukxuk anima jun xet'an ja b'a ju'un b'a wan sk'anjel yi ja Gobyerno anajuk sb'aje jastal jun relijyon, jastalni wa sje'a ja artikulo it sb'aje ju'un oj yawe k'e'uki.

ARTIKULO 8.- Ja relijyoniki t'ilan:

1. (I) Oj sk'u'uke tolabida ja Konstitusyoni soka tuk leyik elel jan ja b'a tiw. Chomajkil t'ilan oj skis-e ja matik ay xhole b'a Mejiko.

Xet'an tukb'esub'al eli b'a Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno b'a 24 b'a abril b'a 2006

2. (II) Mok ja wajuk ak'ujol yajel el tak'in, ma' b'a k'elana sat oja ta' jitsan jastik junuk.

Xet'an tukb'esub'al eli b'a Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno b'a 24 b'a abril b'a 2006

3. (III) Mini sk'enajel ja sk'u'ajel yi'ojo ja tuk relijyon sok sk'ulajel ja janek' xb'ob'i b'a ayil sb'aje lek ja tuktukil relijyon ay ja b'a Mejiko.

Xet'an tukb'esub'al eli b'a Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno b'a 24 b'a abril b'a 2006

ARTIKULO 9.- Spetsanil ja relijyoniki ayni yi'ojo sderecho'e jastal wa xyala ja ley it:

1. (I) Oj sle' kechanta jun sb'i'il ja srelijyone

2. (II) Oj slaj-e ja jastal ni mas lek xylawee'i sok xchapjel ja jastalni wa sk'ana oj a'tuk ja srelijyone'i, jastal stsajel sok xchapjel ja matik oj yi'e och ja a'tel b'a sje'jeli ma' oj yawe och xchol ja b'a stsomjele'i.

3. (III) Oj b'ob' sk'uluk ja stsomjele'i chikan b'a wa sk'anawe sok spukjel ek' ja sk'u'ajel yi'oje'i, kechan ta mi wanuke sk'okjel ja ley it ma ja tuk leyik sb'aja relijyoniki.

4. (IV) Ojni b'ob' yawe k'e'uk chikan jas ju'unil b'a oj b'ob' sk'uluke ja jasa wa sk'ana oj sta'e soka srelijyone'i kechanta soka ju'unik jawi nake tey b'a yojol ja jastal wa xyala ja leyit sok mi wajeluk sk'ujol b'a stajel tak'in.

5. (V) Sk'ulajel atuch'il ma oja le'a moj b'a oj koltanan yajel k'e'uk eskwela'ik ma hospitalik b'a mi sparte Gobyerno'uk, pe kechanta ja jas wa sk'ulane'i mi ja stajel tak'in sok oj skis-e ja ley it soka tuk leyiki sb'aja jastik junuk it.

6. (VI) Yajel makunuk jastik junuk ma na'itsik b'a ja sb'aj ja Gobyerno pe kechanta oj yawe makunuk sb'aja relijyon, sok skisjel spetsanil ja leyik b'a wa xyala sb'aja jastik junuk it.

7. (VII) A'el slekilal ja derecho'ik ja wi'oj b'a spetsanil ja jas wa xyala ja ley it soka tuk leyiki.

ARTIKULO 10.- Ta jun ixuk winik ma jun k'ole ayxa yi'oje ja skostumbre'e b'a oj sk'uluke ja jastik junuk b'a srelijyone'i ma jastal wa xyala ja ley it, pe mi yi'ojuke ja ju'un ts'ijb'unub'al b'a wa xya'a ja Gobyerno b'a wa xyala b'a najita sb'aje jastal relijyon, jastal wa xyala ja artikulo 6, anto ja ixuk winik ma ja k'ole'ik jaw ojni cha sk'u'uke ja jas wa xyala ja ley it, pe mey yi'oje ja derecho'ik wa xyala ja artikulo 9 ja b'a ley it, ja b'a praksyon 4 (IV), 5 (V), 6 (VI) sok 7 (VII) sok jachuk ja tuk leyiki.

Ta jun relijyon ay ya'tijumik, ja jastal oj yi sb'aje'i t'ilan oj sk'u'uke ja jastal wa xyala ja leyik b'a Gobyerno.

SKAPITULO'IL 2

Wa xyala sb'aja ixuk winik b'a ay srelijyon, matik ay xhole ma tejk'anub'ale

ARTIKULO 11.- Ja ley it wanxa xyila ochele b'a jun relijyon ja matik ayxa sjab'ile b'a oj sje'e b'a wanxa xnaji sb'aje sok ja jastal kulan ja srelijyone'i.

Ja matik tejk'anub'ale b'a jun relijyon t'ilan swinkile b'a slujmalil Mejiko sok ayxa sjab'ile. Chomajkil t'ilan ay sju'une b'a oj sje'e ja jastik junuk it ja b'a sti' sat ja matik ay xcholi.

ARTIKULO 12.- Ja leyi wanxa xyila tejk'anub'alik ja matik ayxa sjab'il b'a t'ojob'al yuja srelijyoni. Ja relijyoniki ojni yawe sna' ja Sekretaria b'a Gobernasyoni yajni june wa xyawe och xchol. Pe ta ja relijyon mi ya sna' ja Sekretaria b'a Gobernasyoni matik ja yajk'achil tejk'anub'aliki, ja opisina kechanta oj yil tejk'anub'al ja matik wa stojo, wa sje'a sok wa xchapa ja b'a relijyon jaw.

ARTIKULO 13.- Ja matik swinkil b'a Mejiko wa xb'ob' ochuke tejk'anub'ale b'a relijyon wa stsa'awe. Cha ojni b'ob' sk'uluk ja ma' mi swinkiluk b'a Mejiko, pe ja ita ta tojb'el ja sju'une'i, ta julye toj sok ta kanyeta kulan ja b'a slujmalil ja Mejiko jastal wa xyala ja leyi sok ta ja matik ay xchole'i sk'anawe oj sk'uluk ja ya'tel b'a jun tejk'anub'al. Soka it t'ilani akwerdo'ay soka jastal wa xyala ja Ley General b'a Población (Ley General de Población).

ARTIKULO 14.- Ja matik swinkil Mejiko ochele jastal tejk'anub'ale b'a jun relijyon ayi'oe ja derecho b'a oj sk'uluke botar jastalni wa xyala ja leyi sb'aja it. Pe mini xb'ob' t'ojuke b'a oj syam-e jun cholal b'a Gobyerno, kechanta ta spila sb'aje juntiro ja b'a ya'tele yi'oe'i. B'a oj sta'e sok b'a oj t'ojuke b'a jun cholal b'a jel cha'anyab'alil b'a Gobyerno, ja tejk'anub'aliki t'ilani eltakan ja b'a ya'tele'i jo'e jab'il b'ajtanto yuj oj k'e k'ulaxuk botar ma ja k'ak'u oj yi'kan ja cholal jaw, oxe jab'il sb'aja tuk cholal b'a Gobyerno sok wake ixaw ja b'a mas ko'eliki.

Mini xb'ob' ja matik wa xya'teltay ja relijyon oj xch'ik sb'aje b'a politika ma b'a oj yal-e yab' ja tuki ayil-e lek ma kontra jun ma' ay xchol b'a politika ma oj yil-e lek ma mi lekuk jun k'ole partido.

Ja matik wa xya'akan ja xchol yi'oj b'a jun relijyon, t'ilani ja ye'n ma ja relijyon ayawe sna' ja Gobyerno; mok yawe ek'uk 30 k'ak'u. Ta wa sk'ana oj yakan ja xcholi, anto t'ilan oj sje'e ja ju'un b'a wa xyala mixa sk'ana ja xchol yi'oji sok oj ya'akan yi ja ma' tejk'anub'al ay ja b'a srelijyoni.

Ja leyi wanxa xyila june ma' elta kan ja b'a xchol yi'oj b'a srelijyoni ja'to ja xk'ot ja ju'uni b'a sk'ab' ja Sekretaria b'a Gobernasyoni.

ARTIKULO 15.- Ja tejk'anub'al b'a jun relijyon, ja statawelo, snantati, yuntikil, smoj-alijel, xche'um, mini ja relijyon b'a wa xtaxye ja ye'nle oj b'ob' sb'ajukekan ja erensya wa sk'ana oj yakan ja ixuk winik ma' wa sje'a yile'i. Kechanta wa xb'ob' yikan ja erensya ta ja ma' sk'ulan ja ju'un ja'a snantati, ja yuntikili, ja smoj-alijeliki ma ja'a sprimo'iki. Ja it t'ilani oj jk'ulaxuk ja jastal wa xyala ja artikulo 1325 ja b'a Código Civil sb'aja Distrito Federal b'a Materia Común (Código Civil para el Distrito Federal en Materia Común) jas wa xyala ja ley b'a spetsanil ja slujmalil Mejiko b'a Materia Federal.

SKAPITULO'IL 3 Sb'aja jastik sb'aje'i

ARTIKULO 16.- Ja k'ole relijyoniki matik ya'oj sna' sb'aje soka Gobyerno jastalni wa xyala ja leyi ayi'oe ja derecho b'a oj b'ob' sb'ajuke ja jastik junuk wa xmakuni yujile sb'aja slekilal ja srelijyoni. Spetsanil ja jastik junuk oj sb'ajuke ja relijyon kechanta ja' b'a jas wa sk'ana oj sta'e soka srelijyoni.

Ja relijyon soka matik tejk'anub'al aye'i mini xb'ob' sb'ajuke kan ma oj yi'e kan b'a ye'nle ita ja estasyonik b'a radyo, telebisyonik ma chikan xa jasa jastal jaw b'a oj yawe k'ot sb'aj jitsan mil ixuk winik. Mini oj b'ob' yawe makunuk tuk ixuk winik b'a oj sman-e b'a sb'i'il ye'nle ja jastik junuk alxitakoni, pe wani xb'ob' sk'uluke ju'unik sb'aja srelijyone'i.

Ta jun k'a relijyon ojxa ch'aysnajel ojni b'ob' yawe ek'uk yi ja jastik sb'aje'i b'a tuk relijyoniki. Pe ta ja relijyon oj ch'aysnajel yuj ye'n yala ja Gobyerno, jastal wa xyala ja artikulo 32 ja b'a ley it, anto ja Gobyerno oj yikan yi ja jastik sb'aj ja relijyon sok oj ya makunuk b'a oj skoltay ja ixuk winik ja ma' meran xmakuni yiji. Chomajkil, ta ay k'a jastik junuk ja Gobyerno ya'uej yi ja relijyon b'a oj ya makunuk, anto ja jastik junuk jaw ojni cha ajuk kumxuk yi ja Gobyerno yajni xch'ay ja relijyon.

ARTIKULO 17.- Ja Sekretaria b'a Gobernasyoni ye'n oj yil ta ja relijyon oj b'ob' sman-e ma miyuk jastik junuk, jastal lu'um, na'its ma chikan jas junuk jastal jaw. B'a oj k'ulaxuk ja iti, ja Sekretaria ojni ya'e

ja ju'un wa xya'a ja Gobyerno b'a wa xyala ja relijyon ay yi'onej permiso b'a oj sk'uluke ja sju'une'i (declaratoria de procedencia):

1. (I) Ta yujni lu'um ma na'itsalik.
2. (II) Yajni jun relijyon x-ajikan yi jastik junuk (cualquier caso de sucesión).
3. (III) Yajni jun relijyon ye'n oj sk'ele ma oj stalnay jastik junuk b'a mi sb'ajuk.
4. (IV) Yajni jun jas junuk mi ja'uk sb'aj ja Gobyerno sb'a pilan k'ole ma kechan wane stalnajel chikan jas junuk jastal hospitalik ma eskwela'ik b'a ye'nta stuch'il ma sok tuk ixuk winik.

Yajni ay ma' wa xya k'e ju'un b'a oj sk'an yi ja Sekretaria b'a Gobernasyoni b'a oj yale ayxa yi'oje permiso ja relijyon ojxa sb'ajuke kan jun jas junuk jastal lu'um ma na'its, ja Sekretaria b'a Gobernasyoni mini oj ya ek'uk ja 45 k'ak'u b'a oj sjak'e. Ta mi k'a sjak'a, anto ja ma' ya ke'uk ja ju'uni ojxa ni yal lekxa aya.

Yuj k'a ja Sekretaria b'a Gobernasyoni ek' yuj ja 45 k'ak'u b'a oj ya yi sjak'jel ja jasa wan k'anxeli, jastalni wa xyala ja parrapo b'ajtani, ojni axuk yi jun ju'un ja ma' ya k'e'uk ja ju'uni b'a wa xyala ek'ta ja 45 k'ak'u. Ja it oj k'ulaxuk ta ja ma' ya ke'uk ja ju'uni jach sk'ana.

Ja tsome relijyoniki ojni yawe och ju'un ja b'a Sekretaria b'a Gobernasyoni spetsanal ja lu'um sok na'itsik yi'oje'i. Chomajkil ja relijyoniki ojni sk'u'uke ja jasa wa xyala ja tuk leyik sb'aja jastik yi'oje'i.

ARTIKULO 18.- Ja matik ay xhole yuja Gobyerno b'a oj sk'el-e ja ju'unik wa xyawe k'e'uk ja relijyoniki b'a oj sman-e kan jun jasunuk ojni sk'an-e yi ja relijyoniki ja ju'un wa xya'a ja Gobyerno b'a wa xyala ja relijyon ay yi'onej permiso b'a oj sk'uluke ja sju'une'i (declaratoria de procedencia), jastal wa xyala ja artikulo17 b'a ley iti. Ja ju'un it oj yal ja Gobyerno akwerdo ay b'a oj b'ob' sman-e ja jastik junuk ja relijyon.

Ja matik ak'ub'al xchol b'a wa xch'ika sb'aje stojb'esel jastal alxitakoni t'ilani oj yawe sna' ja opisina b'a Registro publiko b'a Propiedadi (Registro Público de la Propiedad) ja jastik oj yi'ekani kechanta oj yawe makunuk sb'aja srelijyone'i b'a jachuk jach' oj yawe och ju'un ja b'a Registro Publiko.

ARTIKULO 19.- Ja jastal kanel kulan ja b'a ley sb'aja jas kajan oj tupxuki, ojni sk'uluke ja ixuk winik, ja niwakik negoso'iki soka jastik sb'aj yi'oj ja relijyoniki.

ARTIKULO 20.- Ja relijyoniki ye'ni kajan sb'aje ma' oj stsa'e oj sk'el ja templo'iki, niwak na'itsaltik ma lugarik ja sb'aj ja slujmalil Mejiko (monumentos arqueológicos, artísticos o históricos). Tsa'an ojni yawe sna' ja Sekretaria b'a Desarrollo Social (Secretaría de Desarrollo Social) soka Consejo b'a Cultura sok Arte (Consejo Nacional para la Cultura y las Artes). Ja relijyoniki ojni stalnaye b'a mok jomuk ja jastik junuki jastalni wa xyala ja leyiki.

Spetsanil ja jastik sb'aj ja slujmalil ja Mejiko b'a wane yajel makunuk ja relijyoniki jach'ni oj sk'uluke ja jastal kanel kulan ja b'a ley it sok ja Ley b'a Bienes Nacionales (Ley General de Bienes Nacionales), ja Ley Federal b'a Monumentos b'a Sona'ik Arkeolojiko'ik, Artistiko'ik sok Historiko'ik (Ley Federal sobre Monumentos y Zonas Arqueológicos, Artísticos e Históricos) soka tuk leyik wa xyala sb'aja it.

YOXIL YOLOMAJEL SB'AJA TSOMJELAL SOK KULTO B'A CHIKAN B'A'A

ARTIKULO 21.- Ja skulto'e ma stsomjele wa sk'ulane ja relijyoniki tini oj sk'uluke ja b'a lugarik tsa'ub'alni yujile'i. Chomajkil ojni b'ob' sk'uluke b'a tuk lugarik, pe jani oj sk'u'uke ja jastal kanel kulan ja b'a ley i soka tuk leyik sb'aja it.

Ja relijyoniki ojni b'ob' yawe makunuk ja aparato'iki b'a oj iljuke sok b'a oj k'otuke sb'aj jitsan ixuk winik. B'a oj sk'uluke ja it, t'ilan ja Sekretaria b'a Gobernasyoni ya'uej permiso. Ja relijyoniki mini oj b'ob' yawe ek'uk ja it yajni ja' styempo'il sb'aj ja Gobyerno oj ya makunuki.

Ja jas alxita b'a k'e'eli, ja matik wa xchapawe, wa sk'elawe sok ja matik swinkil b'a yajel ek'uk ja jk'umaltiki, ye'nani kajan sb'aje sok ja relijyoniki b'a oj sk'uluke ja jastalni kanel kulan ja b'a ley sb'aja ek'ele'ik jaw.

Mini xb'ob' yawe makunuk ja lugarik wa stsomo sb'aj ja relijyoniki b'a oj xchap-e b'a politika.

ARTIKULO 22.- Yajni jun relijyon wa sk'ana oj sk'uluke ja stsomjele b'a pilan lugar mi ja'uk ja b'a k'ajyel wa stsomo sb'aje'i, anto t'ilan oj sk'an-e permiso soka matik ay xchol ja b'a skomone'i. B'a oj sk'uluke ja it, ja relijyonni t'ilani oj yal-e yab' ja matik ay xcholi chab' semana b'ajtan, ojni yal-e b'a lugar oj k'ulaxuk, jas yajtab'il, jas ora sok jas sb'ej ja stsomjele'i.

Ja matik ay xcholi ojni b'ob' stim-e ja relijyonni b'a mi oj sk'uluke ja stsomjele'i, anima sk'anaweta permiso, yajni mi wane sk'ulajel ja jastal kanel kulan b'a leyiki, ma ay jun chamel b'a wan pukxel, ma lajansok tuk sk'eljel ja jas oj k'ulaxuki, b'a a'ajyuk lamanil sok b'a akisjuk ja sderecho yi'oje ja tuki.

ARTIKULO 23.- Mi yajnaluk oj yawe yi rason ja matik ay xcholi soka jas wa x-alxi b'a ko'eli:

1. (I) Ta tini wa xwajye b'a k'ajyel wa stsomo sb'aje ja relijyoniki.
2. (II) Yajni wa xwajye b'a snaj tuk ixuk winik b'a oj sk'uluke ja stsomjele'i.
3. (III) Yajni ja relijyonni wa sk'ulane ja stsomjele'i b'a jun lugar b'a mi chikan xta ma' wa xb'ob' ochuk.

ARTIKULO 24.- Man ja yora'il xk'e sjame sb'ajtanil ek'ele jun na'its b'a oj yawe makunuk b'a kulto ja relijyonni, mini oj yawe ek'uk ja b'ajtan 30 k'ak'u'ik wa x-a'tiji ja Gobernadero b'a oj yawe sna' ja Sekretaria b'a Gobernasyoni. Chomajkil t'ilani oj cha nochjuk sk'ulajel spetsanil ja jas wa sk'ana ja leyiki sb'aja lugarik wa xya makunuken ja relijyonni b'a stsomjelali.

XCHANIL YOLOMAJEL JA JAS WA X-ALXI SB'AJA MATIK AY XCHOLI

ARTIKULO 25.- Ja Poder Ejekutibo Federali (el Poder Ejecutivo Federal) oj ya makunuk ja Sekretaria b'a Gobernasyoni b'a oj sk'el spetsanil ja relijyoniki a-sk'u'uke ja jas wa xyala ja ley it. Ja matik ay xchol ja b'a estado'ik, municipio'ik soka b'a Distrito Federali ye'nleni oj koltanuke b'a sk'eljel ja relijyonni a-sk'u'uke ja jastalni wa xyala oj k'ulaxuk ja ley it.

Ja matik ay xchol b'a Mejiko, b'a estado'ik, b'a municipio'ik mini xb'ob' xch'ik sb'aje ja jas wa xk'ulaxi ja b'a yojol ja relijyon jumasa'.

Ja matik ay xchol alxitakon k'e'eli mini oj b'ob' k'otuke b'a stsomjel wa sk'ulan ja relijyoniki ma chikan jas a'tel wa sk'ulane jastal jaw b'a oj yal-e jakele b'a sparte Gobernadero. Pe ta ay k'a st'ilanil xchapjel jun jasunuk soka matik ay xchol mi ti'uk sb'ajuke b'a Mejiko, anto ja matik ay xcholi ja'itani oj sk'uluke ja yatele'i jastalni wa xyala ja leyiki.

ARTIKULO 26.- Ja Sekretaria b'a Gobernasyoni tojb'elni lek oj ajyuk yuj ja sju'unik ja relijyonni soka jastik yi'oje'i.

ARTIKULO 27.- Ja Sekretaria b'a Gobernasyoni oj b'ob' a'tuke lajan b'a oj ochuke akwerdo soka matik ay xchole b'a estado'iki sb'aja oj sk'u'uke ja ixuk winike ja jastalni kulan ja b'a ley iti.

Ja matik ay xchole b'a estado'ik soka b'a municipio'iki ye'nani oj aljuk yab'ye yuja relijyonni yajni wa sk'ulan niwan sk'inne ma stsomjele, jastal wa xyala ja ley iti b'a oj k'ulaxuki. Ja matik ay xchol b'a jujune ja estado'iki ye'nani oj yal-e yab' ja Sekretaria b'a Gobernasyoni ja jas wane sk'ulajel ja ye'nle'i b'a oj sk'u'uke ja ixuk winike'i soka relijyoniki ja jastal wa xyala ja ley it ma chikan jas akwerdo'il sk'uluneje pirmar soka Sekretaria b'a Gobernasyoni sb'aja it.

ARTIKULO 28.- Ja Sekretaria b'a Gobernasyoni wani xb'ob' koltanuk b'a stojb'esel ja k'umalik wa x-ajyi yujile ja relijyoniki. Jani oj sk'uluk ja jastal wa x-alxi b'a ko'eli:

1. (I) Ta jun k'a relijyon wa xyab' lajan wan makjel ja sderecho'iki yuj pilan relijyon, anto ojni waj ya parte soka Sekretaria b'a Gobernasyoni.
2. (II) Ja Sekretaria b'a Gobernasyoni ojni smaklay ja ma' wa xwaj ya parte, sok ja sekretaria oj sjek spayjel ja pilan relijyon b'a oj waj yal jas yuj jach' wan sk'ulajeli. Ja sjak'jel it mini oj ek'uk ja lajune k'ak'u'ik wa x-a'tiji ja Gobyerno man aji yi ja ju'uni yuj ja Sekretaria b'a Gobernasyoni. Ja matik ch'ikane ja b'a k'umal it ojni jekjuke spayjel b'a oj xchap-e b'a st'i sat ja matik ay xcholi. Man ja k'ak'u waj axuk parte'i, mini oj ek'uk mas ja 30 k'ak'u ja b'a stsomjel b'a oj slaje ja k'umal yi'oje'i.
3. (III) Ja b'a tsomjel b'a oj slaje ja k'umal yi'oje'i jastal alxita b'a k'e'eli, ja Sekretaria b'a Gobernasyoni oj skoltay ja relijyoniki b'a a-stojb'es ye'nle'ita ja k'umal yi'oje'i. Ta mi k'a xtojb'i yujile'i, anto ja Sekretaria b'a Gobernasyoni oj sjob'e yi ja relijyoniki ta lek xyilawe ye'n oj och jwesil b'a oj stojb'es ja k'umali.
4. (IV) Ta ja relijyoniki x-ochye akwerdo b'a ye'n oj och jwesil ja Sekretaria b'a Gobernasyoni, anto ja jastalni yalata oj jk'ulaxuki jach'ni oj sk'uluk ja Sekretaria. Ta mi k'a jach' sk'ulane, anto ja matik ch'ikane ja b'a k'umali ojni b'ob' wajuke sok ja jwesik b'a cha'anyab'aliliği b'a oj kisjuk ja sderecho yi'oje'i. Ja it jach'ni oj jk'ulaxuk ja jastal wa xyala ja Konstitusyon Politika b'a Mejiko, artikulo 104, praksyon 1 (I), xet'an A.

Mi t'ilanuk oj ch'ak nochjuk sk'ulajel ja jas wa xyala ja artikulo 28 b'a tito oj ajyuk wajel soka jwesik b'a cha'anyab'aliliği. Ta jach' wa sk'anawe ojni b'ob' wajuke soka jwesiki, anima mi ch'ak sk'uluneje yib'anal ja jastal wa xyala ja artikulo iti.

**SJO'IL YOLOMAJEL
JA SK'OKJEL JA MANDARIKI, JA KASTIGO YUJ JA MI XK'U'AXI'I SOKA YAJNI WA XK'ELXI
YAJK'ACHIL EK'ELE JUN KASTIGO**

**SKAPITULO'IL 1
Sb'aja sk'okjel ja mandar it soka kastigo yuj ja mi xk'u'axi'i**

ARTIKULO 29.- Ja ixuk winik jumasa' wa sta'a ti'al ja ju'un it waneni sk'okjel ja leyti ta sk'ulane chikan ja b'a jastik junuk it:

1. (I) Oj ajyuk yujile stsomjel b'a oj xchap-e sok sk'ulajel jastik junuk b'a politika; sk'enajel ma stoyjel june b'a oj sta' jun xchol ja b'a Gobyerno'i. Sk'enajel ma stoyjel jun tsome ixuk winik b'a ti xch'ikune sb'aje b'a politika'i.
2. (II) Mi skisjel ja ts'eb'oj b'a bandera b'a Mejiko (himno nacional) ja senya'i ma ja'a bandera'i (bandera y escudo nacional), ma sk'ulajel jun jasunuk b'a mi oj skis-e.
3. (III) Sk'ulajel b'a ye'n ita stuch'ile ma yajel makunuk chikan ma'a b'a oj sta'e jastik junuk, derecho'ik ma permiso'ik b'a mixa xmakuni yujile b'a oj sk'uluke ja ya'tele ja relijyon.
4. (IV) Snijkesel modo'lik b'a mi lekuk b'a wa syajb'es ja sak'anil ja tuki.
5. (V) Sk'ulajel sok tiro, t'enwanel, ixtalanel ma xiwtalajel ja spensar ja tuki b'a oj sta'e ja jas wa sk'anawe'i.
6. (VI) Sje'jel sb'aj jun k'ole ixuk winik k'otele xa jastal jun relijyon, pe mey yi'ojuke ja sju'unil wa xya'a ja Sekretaria b'a Gobernasyoni b'a wa xyala june xa ni relijyon.
7. (VII) Yajel makunuk ja jas yi'oje'i b'a pilan jasunuk, pe mixa ja'uk ja jas yalawekan soka ja jas kanel ts'ib'unub'al ja b'a ju'un wa xya'a ja Gobyerno b'a wa xyala ja relijyon ay yi'onej permiso b'a oj sk'uluke ja sju'une'i (declaratoria de procedencia).
8. (VIII) Yijel pilan b'ej ma sk'ulajel jastik junuk b'a mixa sb'ejuk oj sk'uluk ja relijyon, sok yuj

ja jaw lajansok mixani jun relijiyona.

9. (IX) Yajel paxuk ja stsomjele b'a politika.
10. (X) Yajel makunuk ja tsomjelal b'a chikan ba'a b'a ab'altanel sb'aja leyik b'a Mejiko ma ja matik ay xchol b'a Gobyerno.
11. (XI) Sk'ulajel ma yajel kan ja tuk a-sk'uluk jastik junuk b'a oj sjom ja na'itsik wa xyawe makunuk ja relijiyoniki b'a ja' sb'aj ja slujmalil Mejiko. Chomajkil yajel kan stalnajel ja jastik junuk it b'a ajomuk.
12. (XII) Ma tuk jastik junuk kulan ja b'a ley it sok ja tuk leyiki.

ARTIKULO 30.- Yajni wa xk'okxi ja ley it, t'ilani oj nochjuk sk'ulajel ja it yajni wa x-axi kastigo:

1. (I) Ja ma' oj ya ja kastigo juni k'ole ja b'a matik wa x-a'tiye ja b'a Sekretaria b'a Gobernasyoni sok oj sk'u'uke ja Reglamento sok jani oj yi'e ja b'a mas jitsan wa x-el k'ot ja boto jumasa'.
2. (II) Ja matik ay xcholi oj yalwe yab' ja ixuk winik ma ja relijiyon ja jastik sk'ulani sok lajansok wani sk'okjel ja ley. Oj yalwe yab' ayi'oj 15 k'ak'u man ja k'ak'u alji yab'i b'a oj waj soka k'ole alxita ja b'a praksyon 1 (I) sb'a oj waj skolta sb'aj. T'ilani oj sje' ja jas oj yali smeranilni'a.
3. (III) Yajni ek'ta ja 15 k'ak'u alxita'i, ja matik ay xchol b'a Sekretaria ye'nani oj yale ja jasa oj k'ulaxuk soka ma' sk'oko ja ley. Ja it ojni sk'uluke ta ja ma' sk'oko ja ley waji ma miyuk soka matik ay xcholi b'a oj skoltay sb'aj. Yuj k'a wa sje' sb'aj, ojni smaklaye ja jas oj yale.

ARTIKULO 31.- Yajni xk'ulaji kastigar june ma' wa sk'oko ja ley it, b'ajtan ojni yile ja it:

1. (I) Jasa sk'ulan ja ma' sk'oko ja ley sok janek' xcha'anil waj ja smuli.
2. (II) Jastal sk'ulan b'a mixa xya aiyuk kulan ma laman ja sk'ujol ja ixuk winiki b'a skomoni.
3. (III) Ta ay k'a sjastik sb'aj ma miyuk sok waj ma' eskwela.
4. (IV) Ta ayma b'a yajk'achil ek'ele sk'okanej ja ley it.

ARTIKULO 32.- Yajni ch'akta ilxuk ja jastal wa xyala ja artikulo 31, ja Gobyerno ojni b'ob' sk'ul kastigar sok june ma sok jitsan ja matik wa sk'oko ja ley it, jastal wa xyala b'a ko'eli:

1. (I) Apercibimiento. (B'a jun ju'un wa xyala ja Gobyerno'i yajni jun relijiyon ma jun ixuk winik sk'ulanta jun jasunuk b'a sk'okota ja ley iti.)
2. (II) Ojni ya multa b'a junxta oj slaj sok ja sts'akoli masan junuk 20,000 k'ak'u a'tel ja mas t'usan wa xtupxi jun ixuk winik (salario mínimo) jastalni wa xk'ulaxi ja b'a Distrito Federal.
3. (III) Yajel k'ot tek'an jun tyempo ma juntiro ja lugar b'a wa xwajye kulto.
4. (IV) Sjapjel yi juntiro ma stimjel t'an jun tyempo ja sderecho yi'oje ja relijiyon wa xya'a ja Gobyerno. Ja it wani xk'ot sb'aj spetsanil ja relijiyonik b'a slujmalil Mejiko: b'a jun estado, jun munisipyo ma b'a yoj jun komon.
5. (V) Sjapjel yi juntiro ja sju'unil b'a wa xnaji sb'aje jastal jun relijiyon.

Ja Sekretaria b'a Gobernasyoni ye'nani kajan sb'aj spetsanil ja jas alxitakoni sok jach'ni oj sk'uluk jastal wa xyala ja artikulo 30 b'a ley iti.

Yajni ja Gobyerno slutu'el juntiro jun lugar b'a ye'n sb'aj sok ya'unej yi permiso ja relijyon b'a yajel makunuk, ja Sekretaria b'a Desarollo Social ye'nani oj yil ja jasa oj k'ulaxuk soka lugar jaw. Ja it ojni snoch sk'ulajel ja jastal wa xyala ja leyi sok ojni b'ob' sk'uluk tsa'an yajni sjob'ota yi ja Sekretaria b'a Gobernasyoni.

SKAPITULO'IL 2

Yajni jun relijyon wa sk'anawe yi ja matik ay xcholi a-sk'el jun jasunuk xchapaweta

ARTIKULO 33.- Yajni ja matik ay xcholi xchapaweta ja jas oj k'ulaxuki, ja relijyon ayni yi'ojoj derecho b'a oj sk'an-e apaklaxuk ja jasa chapxita (recurso de revisión). Ja Sekretaria b'a Gobernasyoni t'ilani oj sna' yajni ja relijyon sk'ana apaklaxuk yajk'achil ek'ele. Ja relijyon ojni sjek yi jun ju'un ja Sekretaria b'a Gobernasyoni ma chikan ja b'a matik ay xchol xchapaweta ja jas oj k'ulaxuk soka relijyon it. Man ja k'ak'u chapjikani, ja relijyon ayi'ojoj 20 k'ak'u'ik wa x-a'tiji ja Gobyerno b'a apaklaxuk yajk'achil ek'ele ja jas ek'eli. Ta ja relijyon ya yi ja ju'un alxitakon k'e'el jun ma' ay xchol b'a mi ti'uk b'a Sekretaria b'a Gobernasyoni, ja ma' ay xchol jaw mi oj ya ek'uk ja 10 k'ak'u'ik wa x-a'tiji ja Gobyerno b'a oj ya ek' yi ja ju'un ja Sekretaria b'a Gobernasyoni soka tuk ju'un ta ay ya'ojoj ja relijyon b'a oj skolta sb'aj.

Kechan ja relijyon ma ja ixuk winik ma ch'ikan ja b'a wokol it oj b'ob' sk'an-e ak'eljuk yajk'achil ek'ele ja jas xchapaweta ja matik ay xcholi. T'ilani oj yal-e jastal wa xya tukb'uk ja sak'anile'i ja jasa wan ek'eli.

ARTIKULO 34.- Ja ma' ay xcholi ojni sk'el ja jasa wa sk'ana ja relijyon, ta yila ja jas sk'anawe'i ek' yuj ja tyempo ak'ub'al yile'i, mixani oj kiswanuk ja ma' ay xcholi.

Ta mi xchiknaji stojolil ma mi chapanuk lek ja jas wane sk'anjeli, ja ma' ay xchol b'a wan xchapjeli oj yal yab' ja relijyon ayi'ojoj 10 k'ak'u b'a oj ya chiknajuk stojolil ja jas wan sk'anjeli. Ta ek'a yuj ja tyempo alub'al yab'i, anima xwajto, ja ma' ay xcholi ojxani yile jastal mi wajeluke.

Yajni ja matik ay xchol wa sk'elawe ja jas chapxita'i, ay'ioje ja derecho b'a oj sk'uluke ja jasa chapjita b'ajtani ma mixa oj makunuk yujile ma oj stukb'ese tusan.

ARTIKULO 35.- Ja ma' ay xchol wan sk'eljel ja jasa wa sk'ana ja relijyon ojni sk'ul jun ju'un b'a wa xyala ojni sk'el ja jasa wan sk'anjel ja relijyon. Ja ju'un ojni yal ja jas xchapaweta b'ajtani mini xmakuni t'ana yajni wane sk'eljel ja it. Ja it oj k'ulaxuk ta ja relijyon sk'ana sok ta wani xb'ob'i. Pe mini oj cha alxuk mi xmakuni t'ana yajni wane sk'eljel ja jas xchapaweta wa x-elk'ot smalo'il sb'aja tuki, sok ta wa x-elk'ot smalo'il soka leyik b'a t'ilan oj sk'u'uke spetsanil ja ixuk winiki ma ta tojb'ini ja jas ilxi b'ajtani.

Yajni wane to sk'eljeli, wani xb'ob' alxuk mi xmakuni ja jas xchapaweta b'ajtani. Pe ta yuj k'a wa x-elk'ot smalo'il sb'aja tuki, ma b'a k'ole ixuk winiki, anto ja ma ay xchol wan sk'eljel ja k'umal iti ye'n oj yal janek' tak'in oj ya ja relijyon b'a oj stup yi ja matik ay jas mi lek sk'ulunej yi'i, ta yuj k'a ilxi ja relijyon ayni smul ma yixtala'uenej tuk ixuk winik.

ARTIKULO 36.- Ta ja ley it mi xyala ja jasa oj k'ulaxuk b'a jun k'umal, anto ja' oj nochjuk sk'ulajel ja jastal wa xyala ja Código Federal b'a Procedimientos Civiles (Código Federal de Procedimientos Civiles), pe ta mik'a sk'oko ja jas wa xyala ja ley it.

ARTIKULO'IK B'A MI X-ALB'I JITSAN TYEMPO

B'AJTAN ARTIKULO.- Ja ley it ojni pukxuk ek' b'a Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno. Ja b'a pilan k'ak'u yajni pukjita'i wanxa ni xk'e makunuka.

XCHAB'IL ARTIKULO.- Mixa ni oj makunuk ja leyik it: Ja Ley Reglamentaria b'a artikulo 130 b'a Konstitusyon Federal (Ley Reglamentaria del Artículo 130 de la Constitución Federal), elel b'a **Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno** ja k'ak'u 18 b'a enero b'a 1927; ja Ley wa xya'a mandar b'a Sjukil Parrapo b'a Artikulo 130 b'a Konstitusyon (la Ley que Reglamenta el Séptimo Párrafo del Artículo 130 Constitucional), b'a wa xyala janek' sacerdote'ik oj a'tuke ja b'a Distrito Federali ma ja b'a lugarik federaliki, elel ja b'a **Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno** ja k'ak'u 30 b'a diciembre b'a 1931; ja Ley wa stojb'es ja Código Penal b'a Distrito Federal sok ja Territorios Federales (Ley que Reforma el Código Penal para el Distrito Federal y Territorios Federales) wa sk'ela sb'aja mulalik wa xk'ulaxi b'a jun estado ma sb'aja Gobyerno wa sk'ulan mandar b'a yib'anal ja slujmalil Mejiko'i, elel ja b'a **Peryodiko Opisyal**

b'a Gobyerno ja k'ak'u 2 b'a julio b'a 1926; cha jach'ni ja orden b'a wa xyala ja janek' tyempo yi'oje b'a oj xch'ike ja sju'une ja matik wa sk'anawe oj stalnaye ja templo jumasa' yajni mixa x-aji makunuk b'a kulto'aneli, elel b'a **Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno** ja k'ak'u 31 b'a diciembre b'a 1931.

YOXIL ARTIKULO.- Mixa xmakuni ja leyik it: Ja Ley b'a Nacionalización b'a Bienes (Ley de Nacionalización de Bienes), ja wa xya'a mandar ja b'a praksyon 2 (II) b'a artikulo 27 b'a Konstitusyon. Ja Ley it eli b'a **Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno** ja k'ak'u 31 b'a diciembre b'a 1940. Chomajkil mixa ni xmakuni ja tuk leyiki yajni wa xwaj sok kontra ja ley cholxitja b'a ju'un it.

XCHANIL ARTIKULO.- Ja jastik wan k'elxeli sb'aja jujuntik jasunuk oj sb'ajukan ja xchonab'il Mejiko yajni xk'e makunuk ja ley it ojni iljuk ocha ja jastal wa xyala ja Ley b'a Nacionalización b'a Bienes, wa xyala ja praksyon 2 (II) b'a artikulo 27 b'a Konstitusyon. Ja ley it eli b'a **Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno** ja k'ak'u 31 b'a diciembre b'a 1940.

SJO'IL ARTIKULO.- Ja matik sb'aje pilan chonab'iki pe teye b'a slujmalil Mejiko ojxa b'ob' a'tuke jastal je'uman ja b'a skulto'e'i ja yajni xk'e makunuk ja ley it. Jach' oj sk'uluke malan ja Gobyerno wane stojb'esel ja janek' tyempo oj ajyuke ja b'a slujmalil Mejiko jujune ja ye'nle'i. Pe b'a oj b'ob'uk ja it t'ilani oj sk'uluke junuk ja b'a chab' jas junuk it: ja srellyoni anajuk sb'aje jastal je'umane yajni ja it sk'anawe yi ja Sekretaria b'a Gobernasyoni b'a oj ajuk ochuke ju'un, ma ye'nle awaj yal-e b'a Sekretaria b'a Gobernasyoni k'otele je'uman b'a skulto'e.

SWAKIL ARTIKULO.- Ja jasunuk jastal lu'um ma na'itsik b'a ja' sb'aj ja Mejiko sok b'a ja wane yajel makunuk ja relijyoniki ojni b'ob' yawe makunuuke ocha. Pe b'a oj sk'uluke och ja it, ja relijyoniki t'ilani oj yawe eluk ja sju'unil ja srellyone'i b'a Gobyerno b'ajtanto oj ek' jun jab'il man k'e makunuk ja ley it.

SJUKIL ARTIKULO.- Soka ju'un b'a wa sk'ana oj najuk sb'aje jastal jun relijyon, chomajkil ja relijyon oj cha yi'och pilan ju'un sb'aja jasunuk jastal lu'um ma na'itsik yi'oje'i b'a ojxa k'e a'tuke jastal jun relijyon.

Yajni jun k'ole wanxa xnaji sb'aje jastal jun relijyon, ja Sekretaria b'a Gobernasyoni ayi'oj wake ixaw b'a oj ya ja ju'un wa xya'a ja Gobyerno b'a wa xyala ja relijyon ay yi'onej permiso b'a oj sk'uluke ja sju'une'i (declaratoria general de procedencia), ta jach'ni wane sk'ulajel ja jastal wa xyala ja ley it. Spetsanil ja jas junuk jastal lu'um ma na'itsik wa sk'ana oj sman-e'i, ja relijyon t'ilani ayi'oe ja ju'un wa xya'a ja Gobyerno (declaratoria de procedencia) jastal ni wa xyala oj k'ulaxuk ja artikulo 17 b'a ley it.

Mejiko, D.F., k'ak'u 13 b'a julio b'a 1992.- Diputado **Gustavo Carvajal Moreno**, Presidente.- Senador **Manuel Aguilera Gómez**, Presidente.- Diputado **Jaime Rodríguez Calderón**, Secretario.- Senador **Oscar Ramírez Mijares**, Secretario.- Sok spirma'e."

Wa xka'a ja ley it b'a sk'ulajel ja jas wa xyala ja praksyon 1 (I) b'a artikulo 89 b'a Konstitusyon Politika b'a Mejiko b'a spuktesel sok b'a oj sk'uluk ja ixuk winik jumasa'. Wa xkala ja orden it ja snaj ja presidente b'a Mejiko, ja b'a chonab' Mejiko, Distrito Federal, ja k'ak'u 14 b'a julio b'a 1992. **Carlos Salinas de Gortari**.- Soka spirma.- Ja Secretario de Gobernación.- **Fernando Gutiérrez Barrios**.- Soka spirma.

ARTIKULO'IK B'A MI X-ALB'I JITSAN TYEMPO K'ULUB'AL B'A OJ TUKB'ESUK JA LEY IT (DECRETOS DE REFORMA)

ORDEN sb'a wa xtukb'esi sok wa xch'ikxi mas ja b'a artikulo 8 b'a Ley sb'aja Relijyon jumasa' soka Kulto b'a chikan b'a'a.

Elel b'a Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno ja k'ak'u 24 b'a abril b'a 2006

JA' ITA JA ARTIKULO IT.- Ja b'a artikulo 8 ch'ikji ja spraksyonil 3 (III) b'a Ley sb'aja Relijyon jumasa' soka Kulto b'a chikan b'a'a. Ja we'go jach' xa kanel:

.....

B'A MI X-ALB'I JITSAN TYEMPO

KECHAN ITA.- Ja orden it oj k'e makunuk ja k'ak'u tsa'an yajni elta b'a Peryodiko Opisyal b'a Gobyerno.

Mejiko, D.F., sk'ak'u'il 21 b'a febrero b'a 2006.- Diputada **Marcela González Salas P.**, Presidenta.- Senador **Enrique Jackson Ramírez**, Presidente.- Diputado **Marcos Morales Torres**, Secretario.- Senadora **Sara I. Castellanos Cortés**, Secretaria.- Soka spirma'e."

Wa xka'a ja ley it b'a sk'ulajel ja jas wa xyala ja praksyon 1 (!) b'a artikulo 89 b'a Konstitusyon Politika b'a Mejiko sok b'a spuktesel sok b'a oj sk'uluk ja ixuk winik jumasa'. Wa xkala ja orden it ja snaj ja presidente b'a Mejiko, ja b'a chonab' Mejiko, Distrito Federal, ja k'ak'u 18 b'a abril b'a 2006. **Vicente Fox Quesada**.- Soka spirma.- Ja Secretario de Gobernación.- **Carlos María Abascal Carranza**.- Soka spirma.